120870 ـ ئاللاهنڭ خاترلىگۈچى پەرىشتىلەرنى ياراتتىشىدىكى ھېكمەت نېمە؟

سۇئال

جانابى ئاللاھ بارچە نەرسىلەرنى بىلىپ تۇرۇقلۇق، يەنىلا ئىنسانىنڭ قىلمىشلىرىنى خاترلىگۈچى پەرىشتىلەرنى ياراتتى، بۇنىڭدىكى ھېكمەت نېمە؟

تەپسىلى جاۋاپ

بارلىق ھەمدۇ ـ سانالار ئاللاھقا بولسۇن.

بىز ئاللاھنڭ مەخلۇقاتلىرى ئىچىدە بۇنىڭغا ئوخشىغان بەزى نەرسىلەرنڭ مەۋجۇتلۇقىنڭ ھېكمىتىنى بىلمىز ۋە شۇنىڭ بىلەن بىرۋاقىتتا كۆپلۈنچە نەرسىلەرنىڭ نېمە ئۈچۈن مەۋجۇد ئىكەنلىكىدىكى ھېكمەتنى بىلمەيمىز.

جانابى ئاللاھ بۇ توغرىدا مۇنداق دېگەن: ئې مۇھەممەد! ئۇلار سەندىن روھنڭ ماھىيىتى ھەققىدە سورىشىدۇ. "روھنڭ ماھىيىتىنى پەرۋەردىگارىم بىلىدۇ" دېگىن، سىلەرگە پەقەت ئازغىنا ئىلىم بېرىلگەن.[ئىسرا سۈرىسى 85- ئايەت].

ئەگەر بىزدىن بىر كىشى جانابى ئاللاھنڭ تۆگە، ئات، ئىشەك، ئىنسان ۋە باشقا مەخلۇقاتلارنى ھەربىرىگە خاس ۋە ئۆزىگە لايىق شەكىل سۈرەتتە ياراتىشتىكى ھىكمەت نېمە؟ دەپ سورىسا بۇنىڭدىكى ھېكمەتلەرنى بىز بىلمەيمىز. شۇنىڭغا ئوخشاش ئەگەر بەش ۋاقىت نامازنىڭ توغرىسىدىكى، بامدات نامىزىنىڭ ئىككى رەكئەت، پېشىن نامىزىنىڭ تۆت رەكئەت، دىگەر نامىزىنىڭ تۆت رەكئەت، شام نامىزىنىڭ ئۈچ رەكئەت، خۇپتەن نامىزىنىڭ تۆت رەكئەت ۋە ئۇندىن باشقا مەسىلىلەر توغرىسىدىكى ھېكمەتلەرنى سورىسا، بۇنىڭدىكى ھېكمەتلەرنى بىز بىلمەيمىز.

يۇقىرىقىغا ئوخشىغان كائىناتتىكى كۆپلىگەن نەرسىلەر ۋە شەرئىتتىكى بەزى پرىنسىپلارنىڭ ھېكمىتى بىزگە نامەلۇم.

بىزنىڭ كائىناتتىكى بەزى مەخلۇقاتلارنىڭ ياراتىلىشىدىكى ھېكمەتنى ۋە شەرئىتتە يولغا قويۇلغان بەزى ئەھكاملارنىڭ ھىكمىتىنى بىلىشكە مۇيەسسەر بولغىنىمىز، جانابى ئاللاھنڭ بىزگە بەرگەن پەزلى ۋە مەرھىمىتىدۇر. ئەگەر ئۇنىڭ ياراتىلىشىدىكى ھېكمەتنى بىلمىگەنلىكىمىز ياكى بىلدۇرۇلمىگەنلىكىمىز تۈپەيلى بىزگە ئاللاھنڭ پەزلى كامىلاپ قالغان بولمايدۇ.

يۇقىرىقى سوئالنىڭ جاۋابىغا قايتساق: جانابى ئاللاھنڭ ھەر ـ بىرىمىزنىڭ نېمە ئىش ـ ھەرىكەت بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلىقىمىزنى خاترلەپ تۇرۇش ئۈچۈن كىرام ـ كاتىبىنلارنى ئورۇنلاشتۇرۇشىدىكى ھېكمەت نېمە؟.

ئۇنىڭدىكى ھېكمەت: جانابى ئاللاھ ھەرقانداق نەرسىنى سىستېمىلىق ۋە ناھايىتى مۇستەھكەم قىلىپ ياراتقان، ئىنساندىن ھەرقانداق ئىش ـ ھەركەت سادىر بولۇشتىن ئىلگىرى، جانابى ئاللاھ ئۇ بەندىسىنىڭ قانداق شەكىلدە ئىش ـ ھەركەت سادىر قىلىدىغانلىقىنى ئالدىن ـ ئەلا بىلىدىغان بولسىمۇ، يەنىلا ئىنسانلاردىن سادىر بولىدىغان بارلىق سۆز ـ ھەرىكەتلەرنى يېزىپ تۇرىدىغان ھۆرمەتلىك پەرشتىلەرنى ئورۇنلاشتۇرغان.

بۇنىڭ مەنىسى؛ جانابى ئاللاھنىڭ چەكسىز كامالەت ئىگىسى ۋە ئاللاھنىڭ ئىنسانلارنىڭ دۇنيا ـ ئاخىرەتلىك ھاياتىغا ئالاھىدە ئەھمىيەت بەرگەنلىكى، ئاللاھ بەندىلىرىنىساقلاشقاۋە ھىمايە قىلىشقا قادىر پەرۋەردىگار ئىكەنلىكى، ئىنسانىيەت دۇنياسىنى سىستېمىلىق ۋە مۇستەھكەم ئورۇنلاشتۇرۇلغانلىقىنى بايان قىلىشتىن ئىبارەتتۇر.

ئاللاھ ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.